

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

—
Un număr singuratic
10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare
Sîmbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se
înapoiază.

VLAICU LA VERȘET!

Aviatorul nostru **AUREL VLAICU**, sărbătoritul erou dela Aspern, va zbura de mîine în 8 zile, **Duminică la 11 August c. n.** și aici, la noi în **Verșet**, în cel mai mare oraș din părțile sudbănățene și totodată și cel mai mare centru de comunicație, unde Românii din șesurile întinse ale **Timișului și Torontalului**, împreună cu cei din bogata „**Valea Carașului**“, vor avea în sfîrșit doritul prilej de a vedea cu ochii gloria neamului românesc.

Îl așteptăm cu dor și drag între noi!

FOILETON.

Haiducul Adam Neamțu.

— Nuvelă. —

De **Dămian Izverniceanu.**

Pretutindenea nu se mai vorbea decît de Adam Neamțu. Bogătașii din părțile Dunărene tot atît de rău tremurau de dînsul ca și spăhiile din alte părți. Pandurii înarmați spănușii îl căutau prin toate satele, începînd de la Sasca pînă la Oravița. La toate casele unde credeau că ar fi ascuns, scotociau prin odăi, prin poduri, băteau și torturau pe stăpînii casei, dar zadarnic.

Pe vremea aceia pandurii din părțile noastre aveau în fruntea lor doi șefi, cari se mai numiau și hotnogii; acești doi erau: hotnogul Bojincă și hotnogul Bordan.

Hotnogul Bojincă era un om ciudat, plin de energie, despre ale cărui fapte a străbătut vestea pînă în zilele noastre. După jefuirea bogătașului de pe drumul „Ștaierului“, se lauda și își bătea peptul, că el va aduce de urechi pe Adam Neamțu.

— Am apucat cu alți oameni în vremea mea, mai atrașnic ca Pîrvu Giumanca, de frica căruia a tremurat un comitat întreg și care voia să facă revoluție: am dat pe mina spînzurătoare pe alți haiduci, dar ce mi-e mie un Adam Neamțu, un biet dascăl!

Cînd auzi, însă, că Adam Neamțu și cu

oamenii lui au jefuit și pe spăhia sîrbesc de lîngă Dunăre, o cam smîrci și trăgîndu-și coada între picioare, deveni mai cumpătat în laude.

— Hm, își zicea el adeseori în sine, ăsta e mai aldracul decum îmi închipuiam eu, va avea cumva earba fearelor, cu ăsta mai am eu mult de furcă...

Și adunîndu-și toți pandurii împreună prin ale sate, plecă să prindă pe haiduci pe marginea Dunării.

Numai Dunărea să n'o treacă, atunci ai mei sînt ei, zicea tare, ca să-și îmbărbăteze pandurii.

Și hotnogul Bojincă, cu tovarășul său hotnogul Bordan, s'au pus călări pe cai în fruntea poterei și au plecat cu mare alai în urmărirea haiducilor.

Cei dela peștera „Rolului“, cuibul lor volturesc, auzind despre plecarea pandurilor scoborîră și ei în sat din înălțimile acelea, ca să-și desmorțiască o leacă picioarele. Fieștecare se ducea la căminul lui.

Bogodinceanul Sofronie Stoian, cînd ajunse acasă, mai iesi pela uliță. Un vecin îl întîmpină.

— Mă Stoiane, pe unde ai mai fost că de mult nu te-am văzut?...

— Ia, am fost peste Dunăre la lucru.

— Bine mă, unde vei fost, e treaba ta grăi el privind la ochii lui spărioși, aproape însălbăciți, dar eu una îți spu, să mai stai prin casă, că tare îți-ai mai scimbat privirile.

Adam Neamțu scoborî și el în sat. Deastădată ai lui îl primiră mai bine, căci pandurii

li-se duse de subt păreți. Le lăsă bani și lor berechet și le mai spuse, că are de gînd să se însoare și să aducă pe Ileana, fata bertașului din cătunul „Babacai“ unde fusese și el dascăl.

Și a plecat Adam Neamțu în Ilidie la o rudenie a sa, căreia i-a dăruit părechea de cai luată pe drumul Ștaierului, i-a prins la trăsură în care a încărcat niște lăzi goale și închipuind a fi negustor, plecă. A luat-o prin Sasca, peste Cărbunari și de-acolo către Boșneag. Cari erau sprinteni și spornici la num. Cîteva ceasuri numai de cale și scoborî pe „Baronul Boșneagului“ înjos, pe unde ajunse la ceata de panduri, conduse de cei doi hotnogi. O șială și o recoare îi furnica în șira spinării că poate îl vor cunoaște. Dar pedeplin încredințat în deghizarea lui, plecă mai departe în urma lor, fără șială. Ajungîndu-l hotnogul Bojincă și răzîmîndu-se de oblonul șelei, îl întrebă:

— Cine ești și unde mergi?...

Adam Neamțu nu răspunse românește ci în nemțește. Știa perfect și nemțește și sîrbește. Le spuse că e negustor ovreu dele Biserica-albă și merge pe sate cu marfă. Hotnogul îl salută respectuos. (pe vremea aceia toate bidigăniile și toți străinii erau respectați, numai bietul Român săracul nu.) Lui îi era greu călare și pentruaceia îl rugă pe negustor să-l primiască în trăsură pînă în cătunul „Babacai“ Negustorul îl primi eu cea mai mare afabilitate. Ceialalți, conduși de hotnogul Bordan, rămaseră înapoi.

Dați-vă copii la meserii!

Cît de bine ar fi, dacã ne-am avea în fiecare sat mǎestrii noștri, cari pãnãce fratele sãu, țãranul, ar lucra în arșita soarelui pãmîntul udat de sîngele strãmoșilor noștri, pãnã atunci ei ar lucra și face calea țãranului nostru, sã nu fie silit a-și da banul strãinului. O, cîtã fericire, sã vezi pe mǎestrii satelor noastre Dumineca îmbrãcați în frumosul nostru port, urcînd spre sf. Biserica, ear dupã amezã în mijlocul nostru am vedea și asculta sfaturi date de mǎestri. Ar trebui sã nu fie sat mai mare din care sã nu se trimitã la mǎestrie 5—10 copii, cari ar putea trãi ușor în satul lor, dupã isprãvirea învãtãturii.

Vedeți darã, iubiți frați țãrani, cît de mare folos aduc mǎestriile și cîți bani am putea cruța, dacã ne-am avea mǎestrii noștri. Sã ne lãsãm deci de fala aceia goalã cã mǎestria e pentru strãini, ori chiar pentru Țigani, și cã ducînd pe bãieții noștri la mǎestrii, i-am fi dus la cine știe ce lucru rãu, cum ni-se plîng unii. Sã ne uitãm la vecinii noștri, la Nemți, cari nici pe departe nu sînt atîția ca noi, și totuși în minile lor sînt toate averile. — Sã luãm pildã dela ei, sã ne facem și noi tovãrășii, cari sã poarte grija tuturor meșteșugarilor, povãtuindu-i și ajutorindu-i.

Imi vã zice cineva cã el cunoaște pe cutare și cutare dus la mǎestrie, care ajungînd mǎestru, a devenit un beutor și un perdevarã. E drept cã se întimplã și cazuri de acestea, și încã multe, darã oare între noi nu sînt destui oameni slabi? De boala asta însă încã ne putem feri, și e datorința noastră cea mai sfîntã, cum am mai zis-o și altãdatã, sã ferim pe mǎestrii noștri de necredința și corupțiune, cãci mai bine sã nu avem mǎestrii, decît sã avem o clasã de destrãbãlați, necredincioși și corupți. Rãul acesta sã nu ne înspãimînte, el se poate ușor încunjura, dacã vom asculta de sfaturile preoților și ale conducãtorilor noștri, cari ne voiesc numai binele și cari datorința au a se îngriji de binele nostru sufletesc și trupesc.

Cînd voiți a vã da bãieții la mǎestrii, iubiți frați, spuneți mai întãi preotului vostru, cereți-i sfatul: cum sã faceți, ce sã faceți,

— Și unde mergeți dvoastrã acuma?... întrebã negustorul.

— Ce, cum, n'ai auzit? Mergem sã urmãrim pe Adam Neamțu și pe oamenii lui; au jefuit pe spãhia Jifcovici... și începu hotnogul sã se fãliascã cu vitejiile lui și a-l defãima pe Adam Neamțu, fãcîndu-l gãinar și cã e un fricos și jumãtate cã altcum n'ar umbra tot ascuns prin coțetele gãinilor, ci ar da el față cu potera și atunci i-ar arãta el. Negustorul pãrea liniștit, el își mina caif și la toate adevãria hotnogului cu oarecare admirare și cu laude la adresa lui, așa cã acesta tot mereu își înfoia penele.

— Totuși mie mi-ar fi teamã sã mã întîlnesc cu el, grãi negustorul.

— Au mãmuliã Doamne, cã la toți vite teamã sã mã întîlniți cu gãinarul, numai mie nu!

Sufletul lui Adam clocoția de minie, cînd își auzia epitetul de gãinar. Ii venia ca cu dosul minii sã-l ardã pe hotnogul Bojincã peste gurã, ca toate mãselinele sã-i sarã pe jos. Dar se stãpini. Nu-i ardea lui de fleacurile fãrã rost ale lãudurosului, ci de Ileana, ale cãrei priviri arzãtoare îi pirjoliau sufletul.

Își minã caif liniștit, învremece pela urechi îi forãia Bojincã, ca o moarã hodorigitã. Era dupã prînz. Soarele stetea încã sus pe bolta albastrã și seninã rãspîndindu-și arșita dogoritoare. Prin pãduri era o zãpușalã grea, nesuferitã. Cãprioare înebunite de cãldurã și de sete șteteau pela mar-

și el vã va povãtui sã vã așezați bãieții la mǎestri bunii, de neamul și legea noastră. Înainte de a-l duce bãiatul dela casa pãrintească, mergeți cu el la preotul, la pãrintele sufletesc al vostru, care cu vorbe pãrintești îi va pune la inimã frica lui Dumnezeu, credința, scopul, necazul pãrinților, și-l va îndemna sã fie bun, harnic, credincios, sã nu-și uite de pãrintii sãi, de satul sãu, de legea și de neamul sãu. Și apoi cînd va veni bãiatul acasã, nu încunjuțați cu el casa pãrintelui sufletesc, ci îndemnați-l sã meargã la preotul vostru, care va observa cã în ce parte a decãzut bãiatul, și-l va îndemna earãși la pietate și la credința adevãratã. Și apoi la meșteșug omul tocmai așa își poate pãzi cinstea și omenia, ca la orice altã îndeletnicire omeneascã, numai sã vrea. Ferind deci copii — dați la mǎestrie — de necredința și de societatea oamenilor rãi, vom avea niște mǎestri harnici, cu tragere de inimã față de neam și lege, niște creștini bunii și sentiți de bîntuelele vremilor.

V'am arãtat, iubiți frați țãrani, cît de rãu stãm noi Romãni cu mǎestriile, cît folos am trage, dacã ne-am avea și noi mǎestri noștri, de cari atîta lipsã are un neam, cum are omul de stomach, de trunchi. V'am arãtat și aceia cum am putea încunjura rãul acela de care suferã atît de mult mai ales mǎestrii, clasa noastră mijlocie. Și acum de încheiere nu-mi rãmîne alta decît sã vã îndemn din tot sufletul, sã nu întirziați a vã trimite bãieții, cu cari v'a dãruit Dumnezeu, la mǎestrii. Sã ne cugetãm la viitorul fiilor noștri, și neavînd a le da ca moștenire averi, sã le dãm învãtãtura mǎestriilor. Sã ne cugetãm și la soarta neamului nostru, și atunci de bunã seamã veți zice și voi cã într'adevãr sînt drepte îndemnulurile mele.

Gheorghe Balota.

Cãutînd pe dl V. Goldiș.

Fatalitatea au întocmit treburile astfel, cã eu, scriitorul anonim al acestor rînduri, trebuia sã îngrijesc de soarta copilei, rãmasã orfanã de tatã a surorii mele. Avînd a cere sprijinul d-nului Vasile Goldiș, ca unuia dintre membrii comitetului „Fondului de teatru rom.” I-am cãutat în tovãrășia unui preot român pe la redacția ziarului „Romãnul”; d'acolo am fost îndrumat la institutul preparandial, unde se zicea a fi la examen, acolo, întîmpinat de blãjînul și inteligentul prof. *Bejan*,

gini de livezi cu gurile cãscate. Abia dupãce soarele a apus, cãtre searã, vãzduhul se mai recori puțin.

Însfîșit dupã un scurt popas în Boșneag, unde își hrãni caif și mai inghițirã și ei cite ceva, plecarã mai departe. Ajungînd în cãtun, traserã la crîșma Ileanei. Aci era zarvã mare. Nu se mai vorbea de alta, decît de Adam Neamțu și de cãlcarea boerului Jifcovici. Unii ziceau cã l-ar fi prins pãndurii, alții earã, cã ar fi trecut Dunãrea.

Hotnogul trase în crîșmã, earã Adam în curte, unde își deshãmã caif. Pecind își bãgã caif în grajd, vãzu în curte un chip omenesc. Era Ileana. Adam se apropie de ea. În întunec ea nu-l cunoscu. El o prinse de minã și o zmînci la o parte, șoptindu-i la ureche.

— Ileanã, eu sînt Adam Duma... Dorul tãu m'a adus din nou la tine... Și am venit acum sã te întreb, cã voești sã mergi cu mine, sã fii a mea, ori nu?

— Ileana nu știu ce se rãspundã. O bucurie neînțeleasã îi cuprinsese întreaga ei ființă. O bucurie așa de mare demult o tot visa, dar nicicînd nu a așteptat-o. Ear acum cînd o clipã o despãrtia de această fericire, pãrea așa de voioasã, cãșicînd ar fi fost pãrtașã tuturor fericirilor pãmîntestii. Ea privi odatã prin curte, apoi se zmînci de lingã dînsul.

— Orijește, cã crîșma e plinã și poate or fi și de aceia de cari te cunosc... grãi ea, și sprin-

mi-s'a spus cã s'a dus la ședința konzistorialã, ba a mers cu afabilitatea pãn'acolo, cã mi-a dat de cicerone pe un pedagog care ne-a condus pela konzistor. Aici dau sã-l caut pe domnul Goldiș. Bat în ușa la un birou, apare un tînãr domn. Ii spun pe ciue caut, mã fixeazã de sus pãnã jos, poate îi eram și suspect fiindcã nu eram prea bine îmbrãcat, Imi spune cã e la examen la preparandie.

— Dar, d-le — îi zic necãjit — tocmai d'acolo vin, mi-s'a spus cã-i aici la ședința konzistorialã. Aici nu e, zise domnul cel cu niște mustețe rãsucite și-mi întoarse spatele. Intr'aceia apãruse figura sveltã a unui tînãr preot, cu barba neagrã și cu o infãțișare serioasã. Privesc cucernic, rugãtor spre dînsul, cașicum un biet om neajutorat implorã dela pãstorul sufletesc pentru a-l descurca din buimãcealã, dar fãcînd la noi habitus pe monach — trecuse cucernicul pãstor sufletesc, în conștiința demintãții sale, nepãșator și rece, ca Lucafãrul lui Eminescu...

Apuc pe alt domn civil, care își fãcuse apariție din alt birou; mã îndrumã sã-l caut în casa vecinã, unde se ține ședința konzistorialã. Ii întreb cã pe unde se merge acolo. El face greoi un gest și zice:

— Se poate și prin ușița aceia dela grãdinã.

În caridorul casei vecine — par'cã e reședința episcopescã — aflãm pe un biet Român șezînd încolãcit pe podele. Nevãzînd pe lacheul episopesec, ne adresãm Romãnașului, sã ne spunã unde se ține ședința konzistorialã. Ne spune smerit și sincer cã nu știe, nu e de aici. Dãm se intrãm pe ușa ce dedea în alt coridor, cînd colo se aratã alt servitor. Ne întrebã pe cine cãutãm. Ii spunem: pe d-nul Goldiș. Nu cred sã fie aici, ne zice, dar neputîndu-ne mulțumi rãspunsul, îl rog sã caute în salã dacã e acolo și sã-l cheme afarã. Cînd aruncase bietul om cu timiditate o privire fugitivã în sala de ședința, se aude o voce tunînd: Ce cauți? — Pe d-nul Goldiș îl cautã... — Nu e aici. Dã-ne pace și inchide ușa, mãi înțeles?... Ne cutremurãm de cele vãzute și auzite... cu durere amaricã în suflet, plecați de cap spre pãmînt, gînditori și întristați, ne îndepãrtãm la hotel. Dupã amezã am conveșit cu dl Goldiș; ședea la o masã la cafeneaua Nagy. Mã apropii de el — eram necunoscuți — mã prezintã, ear dînsul cu toatã plãcerea s'a dat cu mine în vorbã. Atît de dragãlaș și afabil, mi-a alungat cu un cuvînt necazul de pe sufletul întristat. Am isprãvit bine. I-am povestit pãniile mele, ale unui provincialist...

Sirach.

IGIENĂ.

Influența regiunilor cerești asupra sistemului nervilor.

Eruditiți serioși afirmã, regiunile cerești au o influență probabilã asupra operațiunii nervilor. Medicul Gũemes spune, cã el a recomandat

tenã cercetã curtea și grajdurile și nevãzînd pe uimenea, se apropie din nou de dînsul.

— Ileanã, voești sã mã însoțești?...

— Voesc.

— Atunci iã-ți ce ai de luat cu tine, încarcã în trãsurã și sã nu-ți uiiți, sã-mi aduci o vadrã de vin.

Aducîndu-i vinul, Adam cinã ceva și beu vin cu poftã. În vremea aceasta sosirã și pandurii cu hotnogul Bordan. O învãlmășealã mare se fãcu la crîșmã. O amestecãturã de oameni, care nu se mai aflau unul cu altul. Un pandur se apropie de dînsul și-l întrebã cã cine e? Adam îi rãspunse sirbește. Acesta îl lãsã și plecã mai departe.

Maî tîrziu cînd toți se ogoirã și dormiau osteniți ca niște bucãți de lemn, Adam Neamțu își inhãmã caif și plecã înapoi pe unde venise. Ileana îl așteptã în capul satului. Se urcã și ea în trãsurã lingã el și plecarã mai departe prin tãnica noapte, fãrã sã simtã cel mai mic regret dupã pãrinti, ori dupã barbat, ori dupã micuțul cãtun pe care îl lãsã îndãrãt îngropat în întunecul nopții. (Urmeaza).

O lacrimã...

Un zimbeț, o oftare, o clipire din ochi, un vis adeseori înșalã. Lacrima însă, cînd izvorește din inimã, nu înșalã, nu poate înșala. Iubesc

clientilor, cari nu au putut dormi, să se întoarcă către regiunea nordică; morboșii aceștia s'au vindecat toți, dupăcum ne spune medicul. Medicul acesta însă nici întrun caz nu a vizitat, că ce influență a avut asupra vindecării acesteia autogestiunea?

Medicul Evans ne spune, că un artist de clavier a cântat cu mult mai ușor, dacă clavierul a fost așezat cu lungimea către apus. Scriitorii renumiți au observat, cu mult mai ușor scriu și le vin mai frumoase gânduri, dacă masa de scris li-e așezată către apus. Medicul de oraș al Romei a observat la sine, ca morbul lui de stomah îl chinuie în măsură mai mică, dacă stă cu fața către sfințit.

Medicul Fere și-a pus gândul să lumineze lucrul acesta și să descopere cu experimente secretul. Cu mașina lui Mosso a făcut observații asupra muncii mușchilor omului. A măsurat intenziunea operațiunii mușchilor în fiecare regiune cerească, și a observat că succesul a fost mai bun, dacă s'a întors spre răsărit, însă a avut cu mult mai bun succes, dacă s'a întors spre apus. Rezultatul muncii a fost în regiunea nordică 33, în regiunea răsăritului 68, și în partea apusă 75 unități. În decursul experimentelor acestora a descoperit, că dacă în decursul muncii s'a întors în alte părți cerești, puterea mușchilor s'a mărit considerabil în partea răsăritului, însă în măsură mai mare în partea apusană. A statorit și aceia, că simptomele acestea nu se pot explica cu influența luminei, fără cauza adevărată o aflăm numai în influența alor patru regiuni cerești. Din acest rezultat putem deduce, cu somnul atunci va fi mai liniștit, dacă ne vom întoarce cu capul spre partea nordică.

ECONOMIE.

Bogăția în lapte a Elveției. Prăsierea dobitoacelor și bogăția în lapte în cei din urmă zece ani s'a dezvoltat în chip uimitor în Elveția. Azi, numărul total al vitelor cornute în Elveția este socotit ca la un milion și jumătate, așa că dela 1820 încoace numărul acesta a crescut de douăori peatita câte erau. În Elveția se produc în partea cea mai mare plante de nutreț; aceasta e pricina că laptele aduce economilor de vite un venit anual de 330 milioane lei.

FELURIMI.

Farmecul sufletului. Într'un local public din București s'a instalat o orchestră mecanică. Pusă în mișcare, ea dă adevărate concerte foarte reușite. Piesele cele mai grele s'nt executate cu o precizie uimitoare. Se aud instrumentele cu coarde, se aud instrumentele de vînt, se aud, mai ales, tobele. Nimic nu lipsește acestui polifon.

Și cutoateacestea îi lipsește ceva, un ce elementar, esențial; îi lipsește sufletul. Oricît de

aceste dulci mărgăritare — în ochii mei și ai tuturor — cuatît mai mult că ele înrourează ochii. Și e bine așa...

Cu ele se perde ceva din sufletul nostru...

O suprindere plăcută, o bucurie mare și neașteptată, întotdeauna ne va storce o lacrimă din ochi.

Pe înstrăinatatul iubit cînd îl veți întîlni, în focul îmbrățișării, veți scăpa o lacrimă.

Cînd visurile unul cite unul vor dispărea, precum dispar în zori de zi stelele miciute, ai să perzi o lacrimă. Visurile în mare parte s'nt înșelătoare și totuși atît de dulci...

O întristare, o supărare, un necaz, nu te va trece, fără să-ți fure o lacrimă.

Durerea din care cu toții avem parte ne storce cele mai multe mărgăritare.

Cînd vîntul morții ne va smulge din cercul celor iubiți pe cite unul, vom vărsa o lacrimă, două și poate multe, multe. Pe mormîntul iubitului din lacrimile noastre, vor răsări dulci floricele uitării.

Cine n'are parte de-o lacrimă, nu va cunoaște viața niciodată...

Din parte-mi, cînd o fi să mă despart de voi, pentru a nu ne mai întîlni poate, vouă, pe cari v'am cunoscut și iubit, totul ce vă cer e: o lacrimă... O lacrimă... o singură lacrimă...

Vlăduț.

precise ar fi execuțiunile orchestrei mecanice, ea nu poate atinge desăvîrșirea care mișcă, și pune sufletul în vibrație.

Numai mîna omului care execută o piesă muzicală, numai mîna care, cu bagheta, dirigează, poate provoca în noi emotivitate, chiar dacă execuția nu e perfectă, chiar dacă talentul artiștilor nu e la înălțimea piesei. Intre o bucată executată cu multă precizie de o orchestră mecanică și între o bucată executată chiar fals, de oameni, sufletul nostru va prefera pe cea din urmă. Dece? Fiindcă în toate dorim viață, avînd groază de moarte, de tot ce nu-i însuflețit.

Luați, drept pildă, o mașină de scris. Oh! ce frumos, ce regulat, ce ordonat scrie ea.

Și închipuiți-vă că un om are o iubită și că scrie iubitei sale. Ce va prefera ea? Să primiască slova ordonată, dar rigidă ca un cadavru a mașinei, sau scrisul chiar nedeslușit al mînei prin care trece fiorul unui suflet?

Oh! Ce ridicol ar fi iubirea care s'ar mulțumi cu slovele înșirate de o inertă mașină de scris!

Așa e și cu orchestra mecanică. Chiar omul cel mai puțin meloman nu se poate mulțumi cu accentele sonore, precise, cari nu s'nt scoase de un suflet, cald, cu gânduri, cu simțire.

Dela „Asociațiune“.

Concurs.

Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ publică concurs, cu termenul de 31 Decembre n. a. c. pentru o lucrare *contra emigrării poporului nostru în America*, pe lingă următoarele condițiuni:

1. Lucrarea va avea să fie scrisă în stil popular, arătîndu-se în ea toate primejdiile, la cari s'nt expuși emigranții, și pagubele materiale și morale ale celor rămași acasă.

2. Să se arate mai departe, cum cei siliți de împrejurări a emigra s'ar putea feri de primejdiile, ce-i amenință, și și-ar putea păstra sănătatea trupească și sufletească, folosindu-și în același timp munca lor în modul cel mai avantajos și păstrîndu-și legăturile cu cei de acasă.

3. Să se arate căile și mijloacele de a-și îmbunătăți oamenii noștri starea lor materială și a-și dezvolta puterea morală aici, fără de a mai emigra.

Cea mai bună lucrare, cuprinzînd material pentru 4 coale de tipar (formatul Bibliotecii populare „Asociațiunii“) va fi premiată cu premiul de Cor. 100. — pus la dispoziție din partea dlui Ioan Pop, preot greco-cat. român în Aurora III (Statele-Unite) și se va publica în această bibliotecă în cursul anului viitor (1913).

Autorii să-și dea numele într'un plic închis, provăzînd cu motto, trimițînd în chipul acesta lucrările lor anonim.

Fiind lucrarea aceasta de o deosebită importanță pentru viitorul poporului nostru, rugăm cu toată inistența pe domnii preoți, reînțorși din America, și pe cciace trăsesc acum acolo, să-și ia sarcina de a da în mîna țaranului nostru o lucrare înadevăr bună și folositoare.

Sibiul, în 25 Iulie, n. 1912.

prezidentul „Asociațiunii“:

Andrei Bîrsanu.

CRONICA.

Pentru zborul lui Vlaicu la Verșeț se fac pregătiri întinse pentru a sărbători în mod demn aceste momente înălțătoare, menite de a turna nou curaj și însuflețire în sufletele Românilor din aceste părți și de a stîrni admirația și respectul străinilor față de această nouă afirmație a triumfătorului geniu românesc. Din Oravița, din Biserica-albă, din Panciova și jurul acestor centre, precum și din jurul Verșetului se anunță deja cu duimul participarea la zborul lui Vlaicu. Nu ne îndoim astfel, că vom avea ocaziune să vedem toată țărănimea noastră și conducătorii ei participînd cu entuziasm la aceste clipe de sărbătoare. Programul detaliat se va publica zilele acestea. Pentru

eventuale informațiuni și deslușiri, rugăm a se adresa biroului permanent, la adresa dlui Dr. Nicolae Imbroane, Verșeț (Versecz).

Vestitul Simicel din Țeara-românească, unicul virtuos în mandolină ce-l are întreg neamul românesc, va concerta:

Azi, Sîmbătă seara, aici în Oravița (Grădina otelului „Coroana Ung.“);

Mîine, Duminecă, la Căcova;

Martî, în 6 August n. la Recîța;

Mercuri, 7 August n. la Bocșa-montană;

Duminecă seara, în ziua zborului lui Vlaicu, la Verșeț.

Nădăjduim că Români noștri din aceste părți nu vor scăpa rarul prilej de a se delata la sunetul discret și subtil al acestui instrument roman, al cărui măiestru neîntrecut e de datoria noastră să-l primim cu dragoste între noi, apreciîndu-i talentul și răsplătindu-l după vrednicie.

Azi, seara, petrecere cu dans în beneficiul Societății „Crucea roșie“ în Grădina de tir din localitate.

Duminecă a fost înmormîntat cu mare pompă funebrală nenorocitul țaran Ion Blaj din Oravița-rom. care trecînd cu trăsura peste Căraș (la Ticvaniu-mic) a potîgnit într'o viltoare, uude și-a găsit mormîntul.

Concertul împreunat cu teatru și petrecere cu joc al chorului țărănesc gr. or. din Oravița-rom. a reușit, ca totdeauna, spre deplina mulțumire atît publicului numărös cît și a bravilor cîntăreți.

La Nicolîț (lingă Biserica-albă) a fost ales, cu majoritate de voturi, de preot d-nul Emilia Damsa. Felicitări!

Candidatul de învățător Gheorghe Molin, fiul pensionarului inv. Sava Molin din Cărnecea, a fost ales de către conzistorul oradan învățător la școalele ort. rom. centrale din Oradea-cetate. Felicitări!

Citîm „Românul“, că autorul corespondenței recente din Oravița e studentul universitar R. S. Molin și, deci, nu cel bănuît de noi care, sub diferite pseudonime intransparente, a atacat d'afitea-ori pe ceice nu seamănă cu dînsul. Luăm act.

Nou avocat la Caransebeș: Dr. Nicolae Birăescu, strada Traian Doda Nr. 368. Noroc bun!

Impăratul Japoniei Mutsuhito a murit, lăsînd țara în mare doliu.

La școala de stat din Ocna-de fer a fost numit învățătorul Miron Musta.

Mercuri a zburat Vlaicu dela Hațeg până la Orăștie în 33 minute.

Vestita universitate engleză din Oxford își serbează acum jubileul de 100 de ani.

D'acum înainte nu se vor mai ține asentări în sărbătorile evreești din 12, 13, și 21 Septembrie.

Muzeul de științe naturale din Newyork s'a îmbogățit cu o colecție de fluturi, în preț de 4 milioane de coroane.

Aviz. Totfelul de stampilii de gummi cu tot cu perna de culori, mașini de numerizat pentru industriași, negustori, avocați, bănci, reuniuni, oficii, comune se pot căpăta cu prețul cel mai ieftin la Fabrica de stampilii de gummi în Czepléd. La comande de peste 10 cor. se mai dă și 100 cărți de vizită de pergament cu orice literă. Totașa se capătă și diferite obiecte de reclam. Voiajori și agenți locali se pîrmesc cu provizie mare. Cereți consemnarea prețurilor!

Poșta Administrațiunii.

D-nului Dr. Ilie Grosșanu, Sasca. Primit 12 cor. în abonament.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

➔ Aviz celor interesați! ➔

Țiglă de acoperit — Cărămidă de zidit

de prima calitate se poate căpăta pe o cale mai scurtă și din cauza transportului și mai ieftin decât orunde, la fabrica de țiglă a d-lui

Iosif Traistă în Ciclova-română.

Farmacia „La vulturul negru“

(Apoteca bătrână)

ORAVIȚA

Fondată la anul 1797.
Proprietatea Knoblauch din 1817.
Telefon Nr. 59.

Roma 1191.

Paris 1911, medalia de aur.

Spiritul Mentholos — Knoblauch

preparat al farmaciei „La vulturul negru“ din Oravița, prețul dela 40 fil. până la 2 cor.

Kremă de liliie americană	à Cor. 1.-
Pudră de liliie americană, albă, roză și crème	„ „ 1.20
Săpun de liliie americană	„ „ -.70
Picături pentru dinți	„ „ 1.-
Picături chineze pentru dinți	„ „ 70.-
Esență de liqueur, rom, preparat Knoblauch,	Litru à 20 fil.
Bomboane pentru tușă	à 20-60 „
Esență de mușchi izlandeze specialitate engleză	à Cor. 1-1.50
„ „ „ „ pentru reumă	à Cor. 1.-

Leac împotriva panglicei (limbricul mare).

Mare depozit de articole de gumă, pentru bărbați și femei, legături pentru soboriști dela fabrice de primul rang indigene și străine.

Ceiece nu s'ar găsi în depozit se câștigă prompt în 2-3 zile fără nicio cheltuială. Comande dela 6 coroane însus se trimite gratuit.

Parfumerie și preparate cosmetice, cremă pentru obraz, săpunuri și alte specialități ale farmaciei se capătă la

„Apotecăria bătrână“ a lui Max de Knoblauch în Oravița în ulița mare, peste drum de otelul „Coroana“.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depătează de pe față și de pe mini orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuințate până acum. Se capătă la: **Apoteca Sfântul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sint picăturile americane. Prețul 1 cor.

O mare ospătărie

în mijlocul orașului **Biserică-albă** (Fehértemplom), cu 6 chilii de pasageri, șopron mare, grajd, grădină și alte clădiri, cutot cu inventar, e din pricina altei întreprinderi de vinzare în condiții favorabile. Prețul de vinzare: cor. 42.000, de plată momentană numai 20.000 cor.

Foarte avantajos pentru ospătari și negustori. A se întreba la Firma **M. Becker și fiul**, unde se capătă în orice cantitate: vin alb și roșu, rachiu de loze, de prună, rom și tot felul de liceururi cu prețuri absolut solide.

Țiglăria cu abur din Bozovicî

a băncii „Oraviciana“ din Oravița

fiind terminată și începîndu-și lucrările, cu considerare la cererea mare de țiglă, se anunță că se pot deja face prenotări de comande.

În această fabrică de primul rang se capătă

excelentă țiglă arsă pentru zidit, țiglă falțuită pentru acoperișe, țiglă rotundă pentru fîntîni ș. a.

Prețuri absolut solide și serviciu prompt. — Comandele se pot face atît la contabilitatea Țiglăriei în Bozovicî cît și la „Oraviciana s. p. a.“ în Oravița.